

Sygn. akt I C 1498/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Jolanta Dziński

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2019 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa K. K. (1)

przeciwko K. Z. i E. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy stanowiący prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. wydany w sprawie I C 3404/05 w zakresie pkt 3 co do świadczeń w kwocie po 400,00 zł (czterysta złotych) miesięcznie wymagalnych przed 30 sierpnia 2015 r.

II pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy stanowiący prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. wydany w sprawie I C 3404/05 w zakresie pkt 6;

III w pozostałym zakresie powództwo w stosunku do pozwanej K. Z. oddala;

IV zasądza od pozwanej K. Z. na rzecz powoda K. K. (1) kwotę 900,00 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V zasądza od pozwanej E. K. rzecz powoda K. K. (1) kwotę 90,00 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

VI nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanej K. Z. kwotę 240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem opłaty sądowej od pozwu;

VII nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanej E. K. kwotę 30,00 zł (trzydzieści złotych) tytułem opłaty sądowej od pozwu.

Sygn. akt I C 1498/18

UZASADNIENIE

Powód K. K. (1) pozwem z dnia 28 września 2018 r. (data stempla operatora pocztowego) wniósł o pozbawienie tytułu wykonawczego, stanowiącego prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. wydany w sprawie I C 3404/05, wykonalności: w stosunku do pozwanej K. Z. w zakresie pkt 3, zaś w stosunku do pozwanej E. K. w zakresie pkt 6. Ponadto powód K. K. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwane E. K. i K. Z. wniósł o oddalenie powództwa.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 19 października 2018 r. Sąd udzielił zabezpieczenia powodowi K. K. (1) poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych w sprawach Kmp 20/18 oraz Km 4740/18 prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie C. K. z wniosku K. Z. i E. K. przeciwko K. K. (1).

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2018 r. Sąd zwolnił powoda K. K. (1) od kosztów sądowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prawomocnym wyrokiem z dnia 10 marca 2006 r. wydanym w sprawie I C 3404/05 z powództwa E. K. przeciwko K. K. (1) o rozwód Sąd Okręgowy w Płocku rozwiązał przez rozwód z winy męża małżeństwo zawarte w dniu 23 lipca 1977 r. pomiędzy K. K. (1) a E. K. z d. Z. (pkt 1). Jednocześnie Sąd obciążył kosztami utrzymania małoletniej córki stron K. K. (2) oboje małżonków, z tym, że udział ojca K. K. (1) ustalił na kwotę 400,00 zł miesięcznie, płatne z góry do 15. dnia każdego miesiąca kalendarzowego z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności do rąk matki E. K. (pkt 3). Ponadto Sąd zasądził od K. K. (1) na rzecz E. K. kwotę 460,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 6). Wyrok uprawomocnił się z dniem 1 kwietnia 2006 r. (bezsporne).

K. K. (2) zawarła związek małżeński i obecnie nosi nazwisko Z. (bezsporne).

W dniu 17 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Płocku nadał klauzulę wykonalności wyrokowi z dnia 10 marca 2006 r. w sprawie I C 3404/15 w zakresie pkt 3 wyroku. W dniu 30 sierpnia 2018 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie C. K. wszczął na podstawie tego tytułu wykonawczego na wniosek K. Z. postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 20/18 w zakresie egzekucji świadczeń alimentacyjnych za okres począwszy od września 2007 r. (akta Kmp 20/18 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie C. K.).

W dniu 17 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Płocku nadał klauzulę wykonalności wyrokowi z dnia 10 marca 2006 r. w sprawie I C 3404/05 w zakresie pkt 6 wyroku. W dniu 10 września 2018 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie C. K. wszczął na podstawie tego tytułu wykonawczego na wniosek E. K. postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 4740/18 w zakresie egzekucji kosztów procesu orzeczonych w sprawie I C 3404/05 Sądu Okręgowego w Płocku (akta Km 4740/18 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie C. K.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt spraw egzekucyjnych Kmp 20/18 oraz Km 4740/18 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie C. K., mając na uwadze, że okoliczności sprawy nie są sporne pomiędzy stronami. Spór w niniejszej sprawie dotyczył oceny prawnej.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Droga tego procesu przysługuje dłużnikowi w celu obrony przed postępowaniem egzekucyjnym w wypadku, gdy postępowanie to narusza jego prawa podmiotowe, wynikające z prawa materialnego, a nie gdy zostało naruszone tylko prawo formalne (przepisy prawa egzekucyjnego).

Jak wynika z treści pozwu, powód K. K. (1) jako podstawę swojego żądania w zakresie pozbawienia tytułu wykonalności co do pkt 6 wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. w sprawie I C 3404/05 wskazuje przedawnienie roszczenia, zaś co do pkt 3 tegoż wyroku – przedawnienie roszczenia, a nadto uzyskanie przez K. K. (2) z d. K. pełnoletności oraz zawarcie przez nią związku małżeńskiego.

Podstawą żądania przez powoda K. K. (1) pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jest zatem art. 840 § 1 pkt 2) kc tj. nastąpienie po powstaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło. W wyroku z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie I CSK 282/08 Sąd Najwyższy podkreślił, że skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia. Skoro w art. 840 § 1 pkt 2 kpc jest mowa o zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, to przepis ten może mieć zastosowanie jedynie do takich jak wyżej wymienione lub podobnych zdarzeń, a więc wyłącznie mających charakter materialnoprawny.

W ocenie Sądu, zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez powoda K. K. (1) uznać należy za zasady w stosunku do pozwanej E. K. oraz częściowo w stosunku do pozwanej K. Z..

Terminy przedawnienia wskazane zostały w art. 118 kc, zgodnie z którym jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat sześć (dziesięć w wersji obowiązującej przed 9 lipca 2018 r.), a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art. 1 (tj. zgodnie z kodeksem cywilnym), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Zgodnie z art. 120 § 1 kc, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Uznać zatem należy, że roszczenie wynikające z pkt 6 wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. wydanego w sprawie I C 3404/05, stało się wymagalne z chwilą uprawomocnienia się wyroku tj. z dniem 1 kwietnia 2006 r. Roszczenia wynikające z pkt 3 tegoż wyroku były wymagalne w terminach wynikających z treści wyroku tj. z dniem 16. każdego kolejnego miesiąca począwszy od kwietnia 2006 r.

Bezspornym jest w niniejszej sprawie, że pozwana E. K. wszczęła postępowanie egzekucyjne w dniu 10 września 2018 r., zaś pozwana K. Z. w dniu 30 sierpnia 2018 r.

Niewątpliwie, w związku z wszczęciem postępowań egzekucyjnych nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia. Zgodnie bowiem z art. 123 § 1 pkt 1) kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Wskazać również należy, że stosownie do art. 125 § 1 kc, roszczenie stwierdzone prawomocnym

orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem sześciu lat (przed dniem 9 lipca 2018 r. – dziesięciu). Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem trzech lat.

Mając powyższe uwagi na względzie, uznać należy więc, że roszczenie wynikające z pkt 6 wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. wydanego w sprawie I C 3404/05 w zakresie kosztów procesu, przedawniło się z upływem dziesięcioletniego terminu, od dnia kiedy roszczenie stało się wymagalne tj. z dniem 2 kwietnia 2016 r. Nie może przy tym budzić wątpliwości, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego na wniosek E. K. nastąpiło już po upływie terminu przedawnienia roszczenia.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w pkt II wyroku.

Podobnie ocenić należy kwestię przedawnienia roszczeń w zakresie kosztów utrzymania należnych K. Z. (poprzednio K.) wynikających z pkt 3 wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. wydanego w sprawie I C 3404/05. Niewątpliwie jednak, zastosowanie w tym zakresie będzie mieć trzyletni termin przedawnienia wynikający z art. 125 § 1 kc.

Tym samym uznać należy, że nie wszystkie należności uległy przedawnieniu, a jedynie te, które stały się wymagalne przed upływem trzech lat przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, a zatem przed 30 sierpnia 2015 r. W tym zakresie powództwo uznać należy za zasadne.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

Jednocześnie Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania pozbawienia wykonalności pkt 3 wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 10 marca 2006 r. wydanego w sprawie I C 3404/05 co do świadczeń wymagalnych po 30 sierpnia 2015 r.

Wskazać należy, że wbrew przekonaniu powoda K. K. (1), uzyskanie przez pozwaną K. Z. pełnoletności czy też zawarcie przez nią związku małżeńskiego, nie stanowią podstawy pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w trybie art. 840 § 1 pkt 2) kc tj. nastąpienie po powstaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło. Podstawą stwierdzenia wygaśnięcia zobowiązania może być bowiem – zgodnie z art. 138 kro – zmiana orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, polegające na uchyleniu z konkretnym terminem obowiązku alimentacyjnego. Powód K. K. (1) ma również możliwość wystąpienia z powództwem o uchylenie się od świadczeń alimentacyjnych: w trybie art. 133 § 4 kro, który wprost wskazuje, że rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, bądź też art. 144¹ kro, zgodnie z którym zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Zdaniem Sądu, dopiero orzeczenie lub umowa stwierdzające uchylenie obowiązku alimentacyjnego lub uchylenie się od świadczeń alimentacyjnych może być podstawą pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie świadczeń alimentacyjnych wymagalnych po dniu 30 sierpnia 2015 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł, mając na uwadze, że powód K. K. (1) w pozwie zgłosił dwa odrębne roszczenia w stosunku do dwóch osób.

Sąd obciążył pozwaną E. K. zwrotem kosztów procesu na rzecz K. K. (1) stosownie do art. 98 kpc, mając na uwadze, że powództwo w stosunku do tej pozwanej zostało uwzględnione w całości. Sąd zasądził zatem od pozwanej E. K. na rzecz powoda K. K. (1) zwrot kosztów zastępstwa procesowego tj. kwoty 90,00 zł. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego została ustalona stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Sąd nakazał ponadto ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanej E. K. kwotę 30,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu (art. 113 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Sąd obciążył pozwaną K. Z. zwrotem kosztów procesu na rzecz K. K. (1) w całości stosownie do art. 100 kpc, mając na uwadze, że powództwo w stosunku do tej pozwanej zostało uwzględnione w znacznej części. Sąd zasądził zatem od pozwanej K. Z. na rzecz powoda K. K. (1) zwrot kosztów zastępstwa procesowego tj. kwoty 900,00 zł. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego została ustalona stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie przy uwzględnieniu, że – zgodnie z art. 22 kpc – w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok (12 x 400,00 tj. 4800,00).

Analogicznie Sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanej K. Z. kwotę 240,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu (art. 113 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).